

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 38.
Субота, 1. Децембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.
Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.
Рукописе и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

РАВНОТЕЖА НА ЈАДРАНУ.

По извесним поступцима, које је Италија у последње доба учинила, јасно се оцртава тежња, да Јадранско море буде за Италију *mare nostrum*, да она њиме потпуно господари и извлачи ове политичке и трговачке последице из такога привилегисаног положаја.

Талијани истичу лондонски уговор, по коме они имају права да раде оно, што сад чине.

Тај уговор је утачен без знања Србије, и по стицају прилика у којима се тада налажаху Споразумне Силе. Али осим Србије и Северо-америчка Унија није се обвезала на тај уговор, и он нема оне важности, коју му Талијани придају. Своје аспирације на источну обалу Јадрана, Талијани су мотивисали тиме, што за њих постоји опасност од велике Србије, која је руск. авангарда. Данас, кад нема опасности од руског колоса, тај најважнији разлог тајански отпада, ма да и раније није био тачан, јер се Србија борила само за себе и Југославене, не желећи да буде нијачији вазал, па ни руски.

Што Југославија тражи то је равнотежа на Јадрану; она не жели да крши туђе интересе, али ће бранити своје.

Тај је принцип толико оправдан, да ће наићи на срдечно одобравање свију Споразумних сила.

Чак ни економски ни национални интереси Италије не трпе уштрб, ако се потпуно задовоље захтеви Југословена у погледу јадранског Приморја, јер је Италија по превасходству поморска земља, да за њу добитак источне обале не значи ништа битно, ни много, већ јој ствара само велику непријатност. С.

Ратне и политичке вести.

ЈУГОСЛОВЕНИ У АМЕРИЦИ.

Амерички Пресбиро јавља из Сан Франциска: Овлашће су Југославени закључили, да се придружују покрету Југославена у Сједињеним државама. Овај покрет број 9000 присталица председника Вилсона. Југославени желе да склопе председника, да се узме за југославенску самосталност и целокупност, као и за њихова права на јадранској обали.

ОРЛАНДО О ВИЛСОНОВИМ ПРИНЦИПИМА.

На последњој седници талијанске коморе, председник министарства Орландо, осврну-

ши се на принципе које је Вилсон истакао, рекао ово: „Понављам да ће влада Италије увек се држати ових начела и сада и у будуће, али се у садањем моменту не може опсежно извести све оно што Вилсон хоће, јер то захтева много времена и великог рада. На крају је говора истакао, да начело „ни побеђени, ни победоци“ неће никад моћи бити прихваћено.

ДЕМОБИЛИЗАЦИЈА ФРАНЦУСКЕ.

Државни подсекретар за разоружање Дешан изјавио је извештачу „Пти Журнала“ да ће се за 14 дана почети са отпуштањем из војске најстаријих класа. Општа демобилизација започеће у врло скором року, чиме ће се знатно олакшати привредна делатност.

ПОГИНУО СКОРОПАДСКИ.

Чете националног јединства после тешке борбе заузеле су Кијево. С обе стране пало је на 10 хиљада људи и по пет стотина официра. Чланови глале, који су хтели побећи, ухваћени су. Хетман Скоропадски је страљан. Читава влада у Украјини прешла је у руке националног јединства.

БАВАРСКА ПРОТИВ БЕРЛИНА.

У баварском радничком већу говорио је министар председник Ајснер противу министарства спољних послова у Берлину. Показало се, да је то надлештво огњиште за противреволуционарне тежње, и да се не треба бојати радикализирања левице.

ФРАНЦУЗИ ПРОТИВУ МАЂАРА.

„Тан“ напада мађарску владу необично оштро, говорећи, да се мађарска држава сломила, она иста држава, која је после Пруске главни зачетник овога рата. Изгледа, да је глава садање мађарске владе Јаси, а фирма Карољи, а Јаси је такав шовинист, да оперише са тактиком, с којом се ни граф Тиса не би усудио изићи. Цитира Јасијеву изјаву, у којој је рекао, да европски мир неће створити ни Фош ни остали генерали, што звецкају сабљама, него војнички и раднички савети, а то је у противречности са говором, којим је Јаси поздрављив срихерога Јосифа, као доброг мађарског генерала. Тако се та републиканска влада наслања час на радничка већа, час на аустријске ерцхерцогове.

Једно питање.

„Правда“ у јучерањем броју доноси имена чланова нове коалиције не владе, и каже да је

кабинет образован још за време бављења г Пашића у Паризу, где су нови министри и заклетву положили.

Ми не знамо, а не можемо ни веровати у потпуну тачност ове вести, да су нови министри положили заклетву у Паризу, јер тамо није било за то време, колико је опште познато, вршилац краљевске дужности Њ. В. Престолонаследник Александар, већ са својом војском на фронту.

По нашем Уставу министри се заклинају на верност краљу, а не председнику министарства. Зато је врло важно и хитно да се одговори: да ли је та вест Правдина тачна?

Правник.

† Д-Р ДРАГИША Ј. СТАНОЈЕВИЋ

У Нишу је преминуо 9. Новембра ове године, после кратког боловања д-р Драгиша Станојевић, комесар Народне Банке у пензији, познати наш књижевник и политичар.

Пок. Станојевић рођен је у Београду 6. Априла 1844, од оца Јеремије Станојевића, тадањег попечитеља (министра) правде и просвете и матере Марије, кћери проте Матеје Ненадовића. Његов дед по оцу кнез Станоје из Зеока, и по мајци, кнез Алекса Ненадовић, били су прве жртве дахијске обести пред први српски устав, и обојицу је погубио Фочић Мехмед-ага у Јануару 1804. године.

Рођен у отменој и чувеној кући пок. Драгиша је у младости брижљиво васпитан и запајан народним идеалима; по свршеној гимназији у Београду студирао правне и економске науке у Немачкој и у Хајделбергу 1867 положио докторат права. По повратку у Србију био је одмах постављен за професора Римског и Државног Права на Великој Школи.

После убиства кнеза Михаила, Станојевић је напустио Србију и све до 1882 провео на страни, у Француској, Швајцарској и Немачкој. По повратку у Србију ступио је у државну службу, у којој је узимао положаје секретара Министарства Финансија, библиотекара Народне Библиотеке, начелника Министарства Народне Привреде, и на послетку комесара Народне Банке. У овом времену био је за доба намесништва народни посланик и због „Писма народу српском“ осуђен на 8 месеци затвора у Пожаревцу. У политичкој борби био је стра-

аљ самосталан; неко је време био са радикалима, али се од њих одвојио, кад га је Скупштина издала суду због помешнога писма. Водио је оштру полемику противу пок. Милутина Гарашанина и пок. Мите Ценића.

И ако се бавио извесно време политиком, Станојевић није био природа створена за политичара, већ песника. Још ђаком писао је стихове и штампао песме у „Светови у“, „Даници“ и „Вили“. У старијим годинама бацио се на препеве, мислећи да тиме користи српској књижевности, с једне стране преводићи највећа и најлепша дела из песничке светске књижевности, с друге стране обогаћивајући српски језик. Хтео је, да његови препеви буду скрман прилог Вуковим народним песмама и преводу Св. Писма од Вука и Даничића. Пре својих превода спевао је велики еп Раваницу (1892 године) у 560 отава рима (1480 стихова), чији су поједини одломци штампани, и о коме се критика врло похвално изразила.

Главан су његов рад ови препеви класичних дела: Рамба, индијски еп од Валмикија (5649 стихова), израђен 1894 године, Бијесни Роландо од Ариоста, штампан у издању Српске Књижевне Задруге (1895), Торквата Таса Ослобођење Јерусалим, Дантеов Рај (из Божанске Комедије), Судбина од Аде Негри (1895 год.) У његовим рукописима остали су довршени препеви целе Божанске Комедије, Бајроновог Дон Жуана и Милтоновог Изгубљеног Раја. У раније преводе, виша са политичком тенденцијом долази В. Ига Противу Тирана, али он сам вије полагао много на тај свој превед.

Пок. Станојевић је био велики Србин и присталица југословенске идеје, веровао је у будућност свога народа, и доживео је да бар кратко време ужива Слободу, после трогодишњег робовања под Бугарима. Бог да му душу прости!

Талијани попуштају.

Милански лист „Секоло“ пита се, да ли је по Италију корисно стварати нов ирендитизам, и понавља сумње Андрашијеве на Берлинском конгресу: да ли је добро да стечемо много камеља и много Славена?

Чувени талијанаш на Ријечи Занела повратио се после дугогодишње емиграције у сво-

КОЛОСЕУМ

СТРАСТ ДОЛАРА. — Американска драма у 2 дела са осталим одабраним програмом.

КОЛОСЕУМ

Одговорни уред: Душан Љ. Бојовић, Обилићев Венац бр. 19